

УНИВЕРЗИТЕТ "СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЈ"
ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

Бр.02 - 1192/4 ✓
13. 05. 2008 год. ✓
Скопје

Врз основа на член 63, 121, 125 и 134 од Законот за високото образование ("Службен весник на РМ" бр.35/2008), член 13 до 39 од Законот за работни односи ("Службен весник на РМ" бр.62/2005), член 31 од Статутот на Факултетот и согласно Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, наставни, наставно-стручни и соработнички звања, на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, (Универзитетски гласник бр. 29/2002), Наставно-научниот совет на XXXIV-та седница, одржана на 13. 05. 2008 година, **д о н е с е**

О Д Л У К А

**за избор во наставно-научно звање и засновање на работен однос
на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје**

I

Д-р СТАНИСЛАВА ЛАЗАРЕВСКА, се избира во наставно-научно звање - **редовен професор по предметот ентомологија** на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, Билтен бр.940, стр.217 од 15. 4. 2008 година, по Конкурсот објавен на 22. 3. 2008 година, во весникот "Дневник".

Именованата продолжува со Договорот за вработување и остварува права и обврски од работен однос на Факултетот за земјоделски науки и храна, согласно Законот за високото образование, Законот за работни односи и општите акти на Универзитетот и Факултетот, за времето на кое е избрана.

II

Во согласност со оваа одлука, деканот на Факултетот ќе донесе решение за распоредување на работно место и за утврдување на плата и надоместоци од плата, како редовен професор, со примена од **1. 06.2008 година**.

III

Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето, а да се достави до именованата, сметководството, персоналното досие, архивата и документацијата на Факултетот.

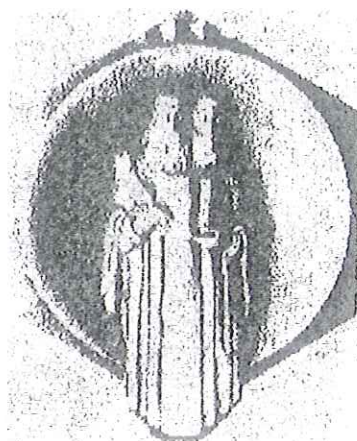
ПРАВНА ПОУКА: Против оваа одлука, незадоволната страна има право на приговор до Наставно-научниот совет, во рок од 8 дена од денот на доставувањето

КП/ИМ

ДЕКАН,

Проф. д-р Ордан Чукалиев

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Б И Л Т Е Н

НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Билтен број 940
Скопје, 15 април 2008 година

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТОТ ЕНТОМОЛОГИЈА НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 273 од Статутот на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, Наставно-научниот совет, на својата XXXIII седница одржана на 31. III 2008 година, донесе решение за формирање Рецензентска комисија во состав: д-р Ефтим Анчев, редовен професор, д-р Миле Постоловски, редовен професор и д-р Љупка Хади-Ристова, редовен професор, со задача да изврши преглед и оценка на научните и стручните трудови на д-р Станислава Лазаревска, пријавена на конкурсот за избор на наставник по предметот ентомологија.

Комисијата детално ги проучи поднесените документи и во врска со тоа има чест на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје да му го поднесе следниов:

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс за избор на наставник во сите звања по предметот ентомологија, објавен во весникот "Дневник" од 22.III 2008 година, за звањето редовен професор се пријави само еден кандидат, д-р Станислава Лазаревска, вонреден професор по предметот ентомологија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Биографски податоци

Д-р Станислава Лазаревска е родена на 25. V 1965 година во Куманово. Основно училиште и гимназија завршила во Куманово. На Земјоделскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1983/84 година на поделска насока, градинарско-цвеќарска група, а дипломирала на 8. II 1988 година со просечен успех 8,30.

Од 1. X 1989 година е избрана за помлад асистент по предметот ентомологија на Катедрата за заштита на растенијата на Земјоделскиот факултет во Скопје. Во учебната 1989/90 година се запишала на постдипломски студии, група заштита на растенијата, подгрупа ентомологија. На 2. X 1992 година го одбранила магистерскиот труд под наслов: "Биологија на лисниот минер *Liriomyza bryoniae* Kaltendbach (Agromyzidae, Diptera) во оранжерите во Македонија", со што се стекнала со звањето магистер на земјоделски науки.

Во декември 1992 година кандидатката е избрана во звањето асистент по предметот ентомологија на Земјоделскиот факултет во Скопје, а во октомври 1997 година е преизбрана во истото звање.

На 11. IX 1998 год. ја одбранила својата докторска дисертација под наслов "Ентомоценозата на пченицата во услови на различен природ во заштитата на културата" и се стекнала со звањето доктор на земјоделски науки.

Д-р Станислава Лазаревска е избрана во звањето доцент на 15. I 1999 по предметот ентомологија, а на 23. IX 2003 год. во звањето вонреден професор, во кое звање се наоѓа и денес.

Од вработувањето до сега, д-р Станислава Лазаревска учествува во работата на различни комисии на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје:

- Комисијата за наставни прашања на Земјоделскиот факултет (1992-1994, 1996-1998, 1998-2000, 2000-2002, 2002-2006)
- Комисија за научна работа и докторати (1994-96, 2002-2006)
- Конкурсна комисија (1998-2000)
- Комисија за кредит-трансфер систем (2002-2006)
- Раководител на Катедрата за заштита на растенијата на Факултетот за земјоделски науки и храна (2002-2006).

Наставна дејност

Од изборот за помлад асистент по предметот ентомологија, д-р Станислава Лазаревска ги изведува лабораториските и теренските вежби со студентите на поледелската, лозаро-овоштарската и општата насока.

По изборот во звањето доцент, д-р Станислава Лазаревска е ангажирана за наставата по предметот ентомологија кај општата насока на Земјоделскиот факултет во Скопје.

По изборот во звањето вонреден професор д-р Станислава Лазаревска е ангажирана за наставата по предметите: општа ентомологија, специјална зоологија, заштита во складишни простори и заштита на растенијата во затворени простори на насоката за заштита на растенијата, како и на предметот ентомологија на насоката за еко-земјоделско производство на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Д-р Станислава Лазаревска по изборот во звањето вонреден професор е ментор или член на комисии за оценка и одбрана на дипломски, магистерски и докторски трудови.

Од своето вработување до денес, д-р Станислава Лазаревска со својата активност учествува во создавањето и креирањето на нови ентомолошки збирки и други наставни помагала.

Научноистражувачка и апликативна активност

Д-р Станислава Лазаревска е активно вклучена во научно-истражувачката и апликативната дејност на Катедрата за заштита на растенијата во областа на поделството, лозарството и овоштарството. Учествува во работата на Извештајно-прогнозната служба во Македонија, во семинарите посветени на унапредувањето на оваа Служба, соработува со стопанските субјекти во Републиката, вклучена е во биолошките испитувања за ефикасност на инсектицидите, а врши и здравствени прегледи на семенскиот и посадочниот материјал.

Како член на Здружението за заштита на растенијата на Република Македонија, д-р Станислава Лазаревска активно учествува во подготовките и организацијата на традиционалните советувања за заштита на растенијата, како и во организацијата на I конгрес за заштита на растенијата во Република Македонија.

Во периодот 1998-2002 д-р Станислава Лазаревска во два мандатни периоди е избрана за секретар на Здружението за заштита на растенијата на Република Македонија, а во периодот 2004-2008 е претседател на Здружението за заштита на растенијата на Република Македонија.

Д-р Станислава Лазаревска учествувала на повеќе научни конгреси, симпозиуми, советувања, семинари и работилници во земјата и во странство. Во прилог на овој извештај ги поднесуваме списоците за учество на д-р Станислава Лазаревска на научни и стручни собири, како и за учество на семинари и работилници по изборот во звањето вонреден професор.

Учество на научни и стручни собири

1. II конгрес на еколозите на Република Македонија. Охрид. 2003
2. Советување на агроекономистите на Република Македонија: Одржлив развој на агро комплексот – придонес кон европската интеграција. 2004
3. XL Croatian Symposium on Agriculture. 2004
4. International Symposium: "Approaches concerning the improvement of performances in Horticulture and Agriculture using genetic and technological methods", Timisoara, Romania. 2005
5. Советувања за заштита на растенијата на Република Македонија, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007
6. Интернационална конференција за интегрално производство на овоцје и грозје во Бугарија, 2004
7. I конгрес за заштита на растенијата во Република Македонија, 2005
8. Јубилеен симпозиум по повод 60 години Земјоделски факултет во Пловдив, Бугарија, 2005
9. Интернационален симпозиум: 80 години достигнувања на Природонаучниот музеј на Македонија. 2006
10. Video Conference: London/Skopje. 2006

11. Understanding the European Union 9.XI 2006
12. Analysing the European Union 16.XI 2006
13. Becoming an Expert on the European Union 13.XII 2006
14. International Symposium: Improvement of agricultural production in Kosovo and Metohia, Vrnjacka Banja, Agricultural Faculty Pristina – Lesak. 2006
15. Конференција за унапредување на извозот на Република Македонија. 2007 USAID
16. III конгрес на еколозите на Република Македонија. Струга. 2007
17. I International Congress on Biology in Serbia. Palic. 2007
18. I интернационална конференција за безбедност на храната во Република Македонија. Битола. 2007
19. FWO/WHO – EURO Regional Training Seminar in Codex Alimentarius – Warsaw 30.IX-4.X2007
20. 52 Семинар Билне заштите – Опатија – 5-8. II 2008
21. Codex Alimentarius - Natural Mineral Water – Lugano, Swiss 10-17 .II 2008
22. Codex Alimentarius - 2nd session Codex Committee on Contaminants in food – Haghe, Holland – 1-4.IV2008.

Учество на работилници и семинари

1. GTZ семинар “Национален избор на заштита”, според СПС договорот (санитарни и фитосанитарни мерки) - 26-27. IX 2006, Охрид
2. Работилница за јодниот дефицит и презентација на Националната програма на Република Македонија за надминување на проблемите, UNICEF, 27. IX 2006
3. Работилница: West Balkans Consumer Protection Network: 19-20. X 2006, Белград. Организатор: Ministry of Development, Consumer General Secretariat
4. Семинар на 27. XI-1. XII 2006: New Training of trainers Course in Safe and Effective use of Agro-chemicals (SEUA) as a component of Good Agricultural Practice (GAP) – Foundation Agro-Centre for Education
5. Семинар: „Системи за управување со безбедност на храната” (13.3.2007) хотел „Континентал” во организација на Словенечкиот институт за квалитет и метрологија и Дирекцијата за храна
6. Работилница за евалуација на јавни здравствени сервиси (13-15.4.2007 Маврово - х. „Бистра”)
7. Работилница во рамките на проектот ТЕМПУС за креирање студиски програми за инженери за храна (3+2) на Технолошкиот факултет во Скопје - 20-21.4. 2007 во Охрид
8. Потпишување на Меморандум за разбирање за проектот: West Balkans Consumer Protection Network: 7-8.V 2007, во Атина
9. Работилница на проектот CARDS 2004: „Зајакнување на управување со животната средина” воден од Министерството за животна средина и просторно планирање, 14.5.2007 во Охрид
10. Работилница со EFSA (European Food Safety Authority) Steering Committee. Pre-Accession Programme - EFSA Steering Committee meeting with the Macedonian authorities and stakeholders; Hotel “Stone Bridge”, Skopje, 9 October 2007

11. Работилница: Презентација на водичи за регулативите 852/2004 и 853/2004. GTZ – Стопанска комора – 7.XI 2007
12. Работилница: Презентација на водичи за обележување на храната. GTZ – Стопанска комора – 12.XII 2007
13. Работилница: Презентација на системот за безбедност на храната во Република Македонија – Агенција за поттикнување на развојот на земјоделството – 28. I 2008
14. Работилница: Презентација на водич за безбедно ракување со сладолед. GTZ – Занаемска комора – 14.III 2008
15. Работилница: Презентација на водичи за HACCP стандард и Македонскиот портал за безбедност на храната – GTZ, CARDS, 2006 – Стопанска комора – 22.III 2008
16. EFSA – BTE – 26-27.III 2008 – Загреб (презентација на работата на EFSA во однос на BSE (Bovine Spongiform Encephalopathy) и други трансмисивни спонгиозни енцефалопatii и нус-производи од животинско потекло).

Во текот на својата активност по изборот во звањето вонреден професор, д-р Станислава Лазаревска била раководител на неколку проекти, а учествувала во изработка и реализација на поголем број проекти.

Раководител на проекти

1. „Комплекс на природни непријатели на јаболковиот црв *Laspeyresia pomonella* L”, Министерство за образование и наука, 2001-2004
2. “Заштита на виновата лоза од сивиот гроздов молец *Lobesia botrana* Schiff. со феромони за спречување на копулацијата” Министерство за образование и наука, 2005
3. COST Action 862 “Bacterial toxins in Insect Control” - 2005-2010
4. Интродукција на феромони за спречување на копулација на сивиот гроздов молец *Lobesia botrana* Schiff., 2008, Exosect Ltd, Универзитет во Саутемптон, Англија.

Учество во проекти

1. Прогноза и сигнализација на болести, штетници и плевели во Република Македонија, 2003-2008, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија.
2. Интегрално и органско производство на круша, 2003-2004, ГТЗ, Агропромоција, 2004
3. Enabling Activities to Facilitate Early Action on the Implementation of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants (POPs) in Macedonia (UNIDO Assignment: GF/MSD/02/009/11-52), 2003-2004

4. Improvement of fruit and vegetable yields through the diffusion of sustainable productive systems in the Balkan area, 2005 (CIHEAM/IAMB-MAFWE - CDAD 07/07-04/225). 2004
5. Structural and Legal Reform of the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Economy (Project 04MAC01/06/001) MAFWE Agricultural and Development Strategy for the period 2007-2011 (VII-IX 2006)
6. Support to and Coordination of Integrated Border Management Strategies, CARDS Regional Programme (Grant Contact N° 81242). 2006
7. Проект: „Уредување и заштита на Голема Река“, Task 5: Mitigation of Problems Related to Current Land Use, Prespa Park UNDP, Swiss Agency for Development and Cooperation. 2006
8. COST Action 863 “Production of small berry fruits”- 2005-2007
9. West Balkans Consumer Protection Network: Ministry of Development, Consumer General Secretariat, Hellenic Aid. Joint Project: Albania, Bosna&Hercegovina, Macedonia, Serbia, Greece. 2007-2008
10. Tempus Project N° CD_JEP-40065-2005: New Curriculum models for educating Food Engineer -2007-2008
11. CARDS 2006 – SFSQC - Strengthening the Food Safety and Quality Control - 2007-2008
12. UNIDO: Food Safety system in West Balkan countries, 2007
13. PreAccession Programme of EFSA for Croatia, Turkey and Macedonia. 2008.

Д-р Станислава Лазаревска има остварено и повеќе студиски патувања по изборот во звањето вонреден професор.

Студиски патувања

1. SIAE, Fribourg, Swiss (International Course on Vocational Education and Teaching in Agriculture) 15-30.VIII 2004
2. GTZ - INWENT. Liebzig, Munich. Germany (Adaptation of Agricultural Quality Standards and Norms to EU Regulations. Implications for Plant Protection and Plant Health.) 7-18. IX 2004
3. AFAQ AFNOR International.: Training of trainers in the application of HACCP/ GMP, CARDS 2002 Regional Quality Infrastructure Project: HACCP and the European Food Safety Agency: Implementing food safety standards. Paris 2-6. X 2006
4. Лисабон. Темпус-проект: „Изработка на студиски програми за инженери за храна“, Технолошки факултет во Лисабон, Агенција за безбедност на храна, Институт за акредитација на Португалија 19-24. II 2007
5. GTZ - INWENT: “Integration of Milk Production in the EU: Role and Function of political institutions at different political levels” - Leipzig-Zschortau/ FR of Germany (Dresden, Berlin, Brussels, Brugge). 29.V-8.VI 2007
6. CARDS, 2006 Strengthening the Food Safety and Quality Control. Ministry of Agriculture: Food and Veterinary Service; Ministry of Health; National Laboartory; Food fair. Riga, Latvia. 4-8. IX 2007

Во стиките во извршените проекти и извршувања д-р Лазаровска се јавува како автор или доаутор на повеќе трудови и стручни трудови, а и на објавени и непубликувани уметнички одобрети и издадени на глумиште и филм.

Истражувачката и стручната работа на кандидатката, број 55 преку истражи и објавени трудови на областта на ентомологијата и од областта на растенијата се растренијава.

Трудовите презентирани во сисеокот на објавени научни и стручни трудови со редниот број од 1 до 4 и магистерскиот труд под редниот број 5 се презентирани во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје број 383 од 27. XI 1992 година, при изборот за асистент на ентомологијата на Земјоделскиот факултет во Скопје, а трудовите од редни број 6-19 се презентирани во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје број 687 од 2. VII 1997 година, при повторниот избор во истото звање. Трудовите со редни број 20-28 се презентирани во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје број 722 од 15. XII 1998 година при изборот во звање доцент. Трудовите со редни број 29-38 се презентирани во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје број 835 од 12. IX 2004 година при изборот во звањето воопреден професор.

Трудови на рецензии

1. Лазаровска, Снежана, 2003. Истражување и развој на житиците на македонските мајмунки и ратништвото. Книга за асистент, II конкурс на докторати во Македонија, Скопје 83-84.

Во презентираниот материјал се назначени главните намери во извршувањето на животната на растенијата, како и вредноста на новите откритија и резултати на житиците на растенијата со цел животната вредност и здружување на биодиверзитетот, како и задоволување на барањата на професионалците за безбедна храна. Направена е и анализа на постоечната литература во доменот на светски размери со примената на конвенционалните средства за животна на растенијата и презентирани се актуелните трендови и истражувањата на растенијата.

Трудот има првостепен карактер и особено значаен во животната на растенијата.

2. Поповиќ-Поповиќ, М., Лазаровска, Снежана, Јанушевска, Весна, Јовановска, Е. 2005. *Борба Мајмунки (Maishimoi)* туѓинска биота - нов проблем на трудите на Македонија. Годишен зборник за животна на растенијата, vol. XI, 4, Скопје 169-178.

Во трудот е презентирани новите регистрирања на фитофагични туѓинска Мајмунки. Анализата брзо анализа на еколошката состојба на животната на растенијата во туѓинска до додекашните перекти во кој не е направена анализа на фитофагични мајмунки. Вистината додекашните перекти

описан во сите развојни стадиуми. Презентирани се податоци за биолошкиот развој на тутуновата болва во сите развојни стадиуми, претставени се растенијата-домаќини, како и начинот на исхраната на ларвата и имагото. Утврдени се локалитетите во Република Македонија во кои е регистрирана тутуновата болва, одредени се фенофазите од развојот на тутунот, во кој видот причинува штети на културата и најкритичните временски периоди од годината во кои *E. hirtipennis* е присутен во активна состојба. На крајот авторите предлагаат систем на интегрални мерки за заштита на тутунот.

Трудот има особено значење за науката и заштитата на растенијата.

3. Лазаревска Станислава, Петров, Ј. 2003. Сузбивање на штетните инсекти во земјоделското производство со Vantex (Gamma cihalotrin). Годишен зборник за заштита на растенијата, vol. XIV, Скопје: 119-131;

Авторите во трудот презентираат нова активна материја во заштитата на земјоделските растенија од штетните инсекти во Република Македонија. Во трендот за зачувување на животната средина и намалување на количината токсични материи, кои се испуштаат во агробиоценозите, презентирана е ефикасноста на препарат, чија активна материја спаѓа во групата пиретроиди, а се аплицира во вонредно ниски дози во борба против штетните инсекти. Како пиретроид, новиот препарат има широк спектар на дејство и може да се применува кај сите земјоделски култури, а неговото значење е особено големо во периодите пред жетва или пред берба на културите.

Трудот има особено значење за заштитата на растенијата.

4. Лазаревска Станислава. 2004. Нови пристапи во земјоделската ентомологија како дел од одржливото земјоделско производство. Зборник на апстракти од Советување на агроелектронисти на Македонија, Скопје. XXXX.

Во трудот се презентирани основните принципи и мерки во заштитата на растенијата во историски контекст кои доведуваат до промени на биодиверзитетот во агробиоценозите. Согледувањето на негативниот импакт од примената на хемиските мерки во заштитата на растенијата води во развој на нови пристапи во контролата на штеточините, со цел поддржување на природниот потенцијал на животната средина и нејзино искористување до границите на самоодржливост.

Трудот има прегледен карактер и претставува значаен придонес за заштитата на растенијата.

5. Лазаревска Станислава. 2004. Актуелни трендови во земјоделската ентомологија во рамките на одржливото земјоделско производство. Зборник на трудови од Советување на агроелектронисти на Македонија: Одржливиот развој на агрокомплексот - придонес за европска интеграција, Скопје XXXX.

Трудот претставува сеопфатна анализа на развојот на заштитата на растенијата од штетните инсекти и го презентира историскиот развој на сите користени мерки и средства во контролата на штетите, согласно со цивилизацискиот и техничко-технолошкиот развој на човекот во организираното земјоделско производство. Согледани се сите позитивни, но и

негативни резултати од примената на мерките за заштита на растенијата, кои ги решаваат проблемите со штетните инсекти, но предизвикуваат и нарушување на биолошката рамнотежа, потенцираат појава на нови штетни видови и ја интензивираат појавата на некои дотогаш латентни видови. Сето тоа води до развој на нови стратегии за заштита на растенијата од штетните инсекти кои водат грижа, пред сè, за животната средина, а во исто време овозможуваат производство на безбедна храна.

Трудот има прегледен карактер и претставува значаен придонес за заштитата на растенијата.

6. **Лазаревска, Станислава, Јованчев П.** 2004 Улога и место на растителниот карантин. Годишен зборник за заштита на растенијата, vol XV, Скопје: 163-183;

Авторите во трудот ги презентираат почетоците на организирањето на мерките на карантинот во заштитата на растенијата, со цел спречување на појавата и отежнување на ширењето на новите видови штеточини во новите животни средини. Презентирани се формите на организација на карантинските служби во светски рамки во борбата за спречување на развојот на штеточините. Истакнати се негативните случаи од пренесувањето на штетните видови инсекти и патогените микроорганизми од европскиот континент во светот, како и движењето на некои денес економски значајни штеточини од различните делови на светот во Европа, а посебно во Македонија. Во трудот се укажува и на потенцијалните опасности - штеточини, кои може да бидат многу лесно внесени кај нас во процесот на развиена меѓународна трговија, а во услови на слаби карантински мерки. Авторите го истакнуваат значењето на карантинот како превентивна мерка за заштита на животната средина, а особено на агробеоценозите.

Трудот има прегледен карактер и претставува значаен придонес во заштитата на растенијата.

7. **Lazarevska, S., Postolovski, M., Nacevski, S., Tomeva, E., Talevska, B.** 2004. Natural enemies on *Laspeyresia pomonella* L. in apple orchards in Macedonia. XL Croatian Symposium on Agriculture, Proceedings, Osijek, 753-754

Во трудот се презентирани тригодишни резултати од испитувањата на квалитативниот и квантитативниот состав на природните непријатели на јаболковиот црв во Македонија. Утврдени се видовите инсекти од редот Hymenoptera, Hemiptera, Neuroptera и Dermaptera како паразити или предатори на јаболковиот црв, кои имаат улога во намалување на неговата бројност, поради што имаат улога на корисни инсекти во заштитата на јаболкото од овој економски значаен штетник. Авторите утврдуваат дека квалитативниот состав на природните непријатели на јаболковиот црв не е богат, но квантитативниот состав е особено слаб, што е и основната причина за високата популација на овој штетник на јаболкото.

Трудот има особено значење за ентомологијата и за заштитата на растенијата.

8. Lazarevska Stanislava, Postolovski, M., Anchev, E., Nacevski, S., Tomeva, Elizabeta, 2005. Natural enemies Hymenoptera on *Laspeyresia pomonella* L. 60 Anniversary of Agricultural University, Plovdiv, Bulgaria, p. 187-192

Во трудот се презентирани тригодишни резултати од испитувањата на квалитативниот и квантитативниот состав на природните непријатели на јаболковиот црв во Македонија од редот Hymenoptera. Утврден е квалитативниот (*Chelonus* spp.: Braconidae, *Lissonota fundator* Thunb.: Ichneumonidae, *Eupteromalus submarginatus* Thoms.: Pteromalidae) и квантитативниот состав на паразитите од редот на опнокрилците и утврдени се периодите од развојот на јаболковиот црв во кои паразитот ги напаѓа. Зависно од видот паразит и неговиот квантитативен состав, анализирано е значењето во редукцијата на популацијата на економскиот штетник јаболков црв и можноста за негово искористување во биолошката борба.

Трудот има особено значење за ентомологијата и за заштитата на растенијата.

9. Lazarevska Stanislava, Postolovski M., Naceski S., Tomeva Elizabeta. 2005. Natural enemies of *Laspeyresia pomonella* L. in apple and pear in Republic of Macedonia. Proceeding of articles of the 1st Congress for Plant Protection, Ohrid; p.201-204

Во трудот се презентирани тригодишни резултати од испитувањата на квалитативниот и квантитативниот состав на природните непријатели на јаболковиот црв во Македонија во јаболковите и крушковите насади во три локалитети во Македонија. Утврден е квалитативниот и квантитативниот состав на природните непријатели во услови на различен приод во заштитата на културите јаболко и круша (конвенционален, интегрален, органски). Утврдени се 5 вида предатори (Chrysopidae: Neuroptera, Anthocoridae, Nabidae: Heteroptera, Forficulidae: Dermaptera) и 3 вида паразити (Braconidae, Ichneumonidae, Pteromalidae: Hymenoptera). Авторите констатираат дека начинот на заштитата на растенијата влијае врз квантитативниот состав, но не и врз квалитативниот состав на корисната ентомофауна во јаболковите и крушковите насади.

Трудот има особено значење во ентомологијата и за заштитата на растенијата.

10. Lazarevska Stanislava. Jovan Petrov. 2006. Mating disruption pheromones in control of European grape moth *Lobesia botrana* Schiff. in Republic of Macedonia. Plant Protection . No. Vol. XVII. Skopje, p:29-42

Во трудот се презентирани резултати од интродукцијата на феромоните за спречување на копулацијата (за збунување) на сивиот гроздов молец за контрола на неговата популација. Ова е прв обид за воведување на семиохемикалиите во заштитата на растенијата за контролата на бројноста на штетниот вид. Во трудот е детално опишан начинот на апликацијата на феромоните, како и методите на следење на нивното влијание врз популацијата на штетникот во текот на вегетацијата. Користејќи го овој метод на контрола на сивиот гроздов молец, авторите успеваат да ја одржат

популацијата на штетникот под економскиот праг на штета во текот на вегетацијата. Методот за збунување на инсектите е релативно нов во светски рамки и претставува нов пристап во заштитата на растенијата, еколошки погоден, со селективен карактер кон корисните видови инсекти, потенцирајќи ја нивната популација.

Трудот претставува значаен придонес во заштитата на растенијата.

11. V. Krpac, A. Vujic, Smiljka Simic, Snezana Radenkovic, **Stanislava Lazarevska**. 2006. On the Presence of the genus *Callicera* Panzer, 1809 (Diptera: Syrphidae) in Macedonia. Anniversary Proceedings, Eighty Years of Achievement by the Macedonian Museum of Natural History, Skopje: 57-59

Во трудот е презентираан квалитативниот состав на видовите осолски муви од родот *Callicera* во Република Македонија, која се базира врз преглед на збирките во Природонаучниот музеј на Република Македонија, како и на новоуловените единки. Авторите во трудот презентираат повеќегодишни истражувања на квалитативниот состав на видовите од родот *Callicera* во различни животни заедници, средини во кои не се аплицираат хемиски средства.

Трудот претставува значаен придонес за ентомологијата.

12. Николић Катерина, **Лазареvsка Станислава**, Постоловски, М., Стаменковић, С. 2006. Економски значај *Cydia pomonella* L. у воћарској производњи Јабланичког округа и Републике Македоније. Зборник абстраката, Симпозијум са меѓународним учешћем Унапређење пољопривредне производње на територији Косова и Метохије, Врњачка Бања, 26-29.06.2006., Пољопривредни факултет Приштина – Лешак: 82

Во трудот е презентираан детален популациски опис на јаболковиот црв, како економски најзначаен вид на јаболкото, крушата, дуњата и оревот во јужна Србија (Јабланички округ) и во сите производни области на јаболко и круша во Македонија. Авторите укажуваат дека и покрај добрата проученост на штетникот, тој е присутен секоја година со висока абундантност во текот на целата вегетација на посочените култури-домаќини, поради што е потребно детално следење на видот секоја година посебно, а мерките за заштита на културите се креираат зависно од конкретната состојба на теренот.

Трудот има значаен придонес во заштитата на растенијата.

13. **Lazarevska Stanislava**. 2006. Semiohemikalije i njihova uloga u zastiti bilja. Biljni lekar, God. XXXIV, No 6, Novi Sad: 468-475

Во трудот се презентираат новите сознанија од областа на олфакторната комуникација на инсектите и сите други живи организми во животната средина. Развојот на хемиската екологија оди пропорционално со технолошкиот развој и можноста за детекција на новите активни материи, кои имаат улога во комуникацијата на живите организми, особено истражени кај инсектите. Презентирана е поделбата на смииохемикалии на феромони и алелохемикалии, при што детално е опишана

Самостојно или во соработка со други автори, д-р Станислава Лазаревска има одржано повеќе предавања:

1. “Карантин - интернационално значење”
Министерство за здравство, GTZ, март, 2004 - Скопје
2. “Болести и штетници кај градинарските култури”
Денови на зеленчукот, Струмица 19. VI 2004
3. “Болести и штетници кај компирот”
Прескугранична соработка, 28. I 2005, Прешево, Србија и Црна Гора

Како резултат на својата активност, сознанијата од истражувањата и актуелната работна позиција, д-р Станислава Лазаревска објавува и поголем број статии од областа на заштитата на растенијата и од областа на безбедноста на храната во дневни и неделни весници во земјата („Дневник“, „Утрински весник“, „Вест“, „Бизнис“, „Шпиц“, „Глобус“, „Теа Модерна“, „Моја земја“, „Агро Инфо“) и странство (Exosect Press Office at MCC International Ltd. November. 2005; SIQ porocilo. No. 48. 2007)

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци, може да се истакне дека д-р Станислава Лазаревска се развила во солиден наставно-научен работник.

Врз основа на анализираните трудови, може да се заклучи дека во своите истражувања д-р Станислава Лазаревска има опфатено повеќе основни прашања за разни групи инсекти, кои имаат големо значење за науката и практиката, а од друга страна се недоволно проучени во Македонија и на Балканот. Има придонес во интродукција на нови методи во заштитата на растенијата. Самостојно или во соработка со други автори, д-р Станислава Лазаревска учествува во научноистражувачки или апликативни проекти, со што ги продлабочува своите сознанија и учествува во решавањето на проблемите од заштитата на растенијата. Како резултат на ангажираноста во научната и апликативната дејност, д-р Станислава Лазаревска има објавено 55 научни и стручни трудови, 16 брошури и студии од областа на заштитата на растенијата, одржала релевантен број предавања и има истакната општествена активност.

Д-р Станислава Лазаревска постојано соработува со разни организации од областа на заштитата на растенијата, се ангажира во пренесувањето на научните сознанија во практиката и активно учествува во работата на Здружението за заштита на растенијата на Република Македонија.

Земајќи ги предвид личноста и дејноста на д-р Станислава Лазаревска, досегашен вонреден професор по ентомологија на Земјоделскиот факултет во Скопје, Комисијата позитивно ја оценува нејзината активност и смета дека кандидатката ги има сите научни, стручни и морални квалитети да биде избрана во повисоко звање.

Во врска со погоре изнесеното, членовите на Рецензентската комисија имаат посебна чест и задоволство да му предложат на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна, да ја избере д-р Станислава Лазаревска, досегашен вонреден професор, во звањето редовен професор по предметот ентомологија.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ефтим Анчев, с.р.
2. Проф. д-р Миле Постоловски, с.р.
3. Проф. д-р Љупка Хаци-Ристова, с.р.